

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Móricz Pál*
Cím: *Barangolások Pest-Budán*

Forrás: *Magyarország*

1923. 6. 24.
(Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *308*

Hely

Idő *"18/19"*

Személy

Helyszám

Barangolások *16* *Pest-Budán*

Miről híres az Oroszlán-patika?

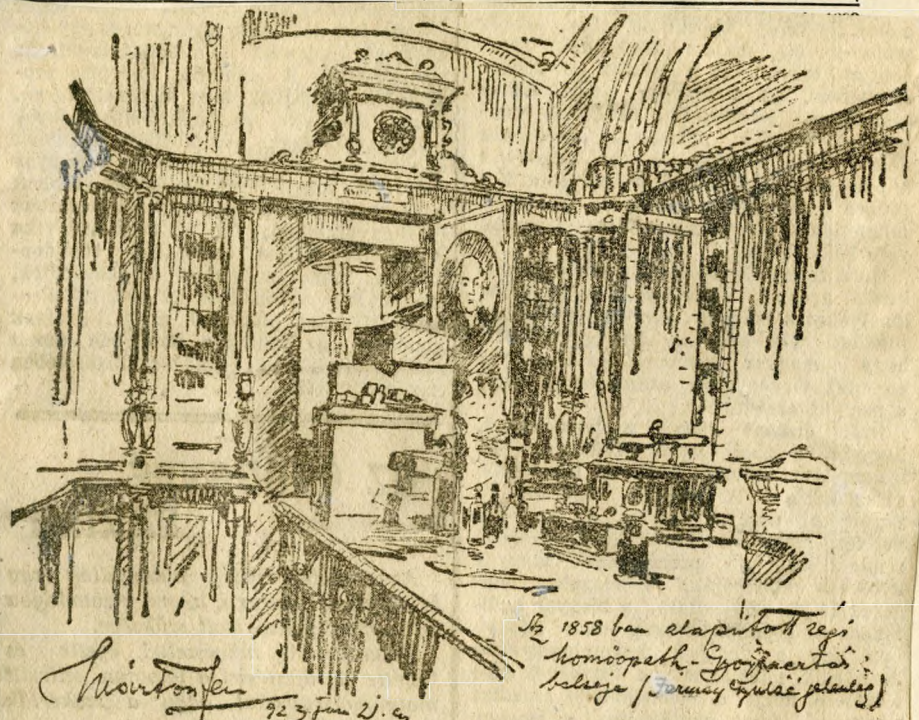
A Papnövelde- és Veres Pálné-utcák sarkán, villamos-sinektől félig körülkanyarítva, levegőtelenül szorong a hamuszürke, ódon kétemeletes Oroszlán-patika. A vénséges orvosságfőző- és keverőműhelyt Jármai-patika néven ismerik; bár ugyan — (Isten tudja, hányadik utód kezén?) — manap ismét egy vérbeli nemes, sajószentpéteri Szentpétery Pál doktor a tulajdonosa a híres, öreg belvárosi gyógytárnak. Az Oroszlánt a Jármai Gyula idejébe visszamenőleg az úgynevezett (s elkülönített) hasonszenvi osztálya tette híressé. A régibb nevezetes homeopatha-orvosok, amilyenek a Magyar-utcából az öreg Péczely és a Borzasztó vón Engert, a Főherceg Sándor-utcából a nemrég elhunyt, 98 év körüli 48-as honvéd, kaáli Hegedűs Pál doktor voltak, — apró picinyke, kásaszemszerű

Az ősapák és ősanyák orvosságos üvegei

eukorkákban, ritkábban hígított cseppekben nyújtották az ezerjőféle hasonszenvi-orvosságot. Az ilyen örökölt házi homeopatha patikák (iskátulya vagy szekrényke apró kis rekeszekkel) a régibb uri családoknál sűrűn találhatók. A kis rekeszek mindegyikében parafadugóval elzárt üvegesék rejtőzködnek. A parafadugókon öregbetűs felirat jelezi, hogy melyik üvegesében milyenféle orvosság van... Az akonitum fővezérletével megtalálni itt a mindenről hasznos ar-

nica (árnyika) társaságában a belladonnát, pulsatillát, mercurt és a többi csodáshatású eukorkása-szemcsét... Ha pedig egyszer-egyszer kiürült az üvege, nem kellett újabb recept, az ős-szülék egyszerűen az üvegesét vitték — a felírással dugóval — Jármaihoz... Némelykor ugyan megtörtént, hogy a javíthatatlan gyerekek el- és össze-cserélgették a dugót, ami azonban (szolgáljon megnyug-

tatásul!) a százezerszer kipróbált csodaszerek kitűnő hatásán soha nem rontott...

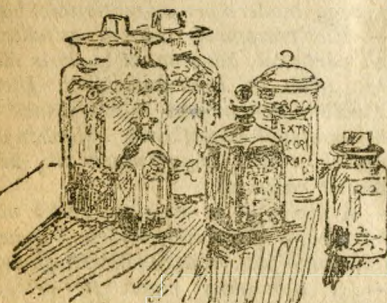

A régi Oroszlán-patika hasonszenvi osztály.

A kecskeméti-ház

Az Oroszlán-patikával rézsut-szemben, a Zöldfa- Veres Pálné- és Borz-utcák sarkán büszke magyar pompát mutogat a szeripusztai és Alpári-sík ősrégi urára, nemes Kecskemét városra emlékeztető kecskeméti-ház. A híres városnak egykor pesti beszálló háza volt, a Belvárosnak meg a ház falába illesztett, marcona életnagyi vezér, király és magyar kiválóságok szobraival is nevezetessége, látványossága régidőtől a kecskeméti-ház. Valamikor

magas, saroklépcsős feljárattal kávéháza is volt a kecskeméti-háznak, a diákság és éjjelente a kártyások szívesen tanyáztak benne. A ház egyik utolsó, jónévi magyar kávésa Esső Mihály volt, aki később az Andrássy-utra került. A kávéház beszüntével nemsokára a híres ház is halálra ítélték, ugyanis beleesett a Borz-utca szabályozási vonalába, szerencsére közben Matlekovits Sándor ökegyelmessége megvásárolta

Régi házak a hasonszenvi osztályban.

Kecskemét város híres pesti házat. *Mattekovits* elismert tekintélyével azután nemcsak a lebontástól megmentette a *Belváros*-nak ezt az eredeti szép magyar építkezését, hanem még háromemeletesre is felhúztatta azt, úgy hogy most már a marcona magyar vezérek akár újabb ezredévig tarthatják az istrázsát magas érhelyeiken...

Végig a Borz-utcán...

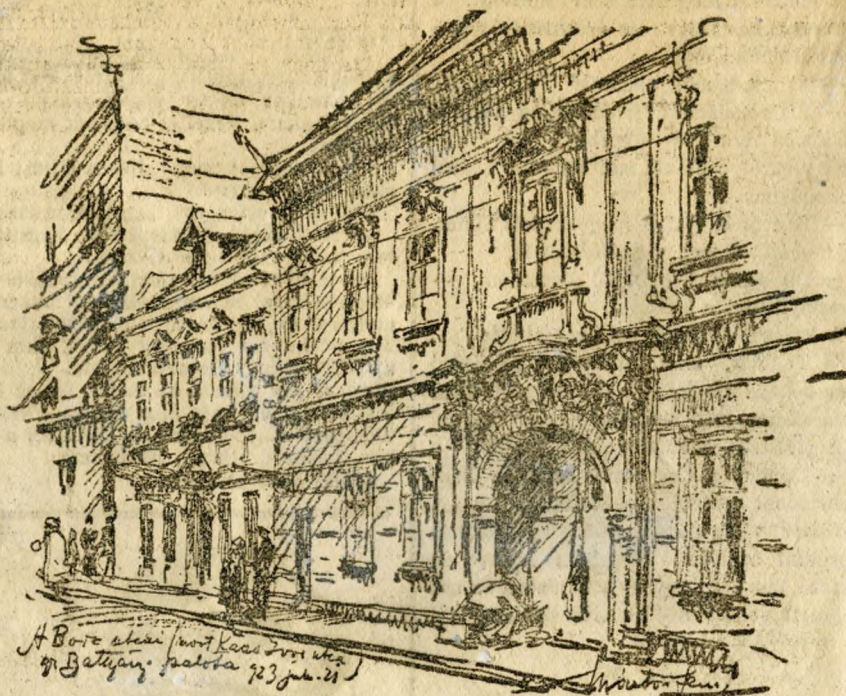
A Belváros egyik nem nagy, de mindenesetre előkelőbb, emlékeztető utcaja a rövid, keskeny kis *Borz-utca*,

melyet ma *Kaas Ivor* báróval neveznek. Ékessége, pompázatos ódon dísz a kis öreg uri utcácskának a büszke címerű vén *Batthyány* grófi palota a hozzátapadt 8-as számú, egyemeletes, négyablakos kis sárga házzal, amely jelenleg — gyönyörű muskátlivirágos ablakaival — a Tiszapárti vastagnyaku *Lipthay* Béla volt országgyűlési képviselőnek a tulajdona. Az ódon, barna, nehéz tölgykapus *Batthyány*-palotának nem hitványabbak a többi szomszédságai sem, a 6-os számú például a *Jankovich-Bésán* Gyula, a 9-es a volt *Borz-ház*, a *Czorny-Chanell* Endréné grófné, a 12-es a *Marschall* Gyuláné és *Andréanszky* Gáborné bárónék tulajdona.

A 9-es számú régi *Borz-házban* volt az aranyborz-cégérrel a legrégibb pesti időknök hírneves bormérése az *Arany borz* csapszék, annak idején az utcát is erről a bormérésről és cégérről nevezték el. Az eredeti aranyborz-cégér már régebben a főváros muzeumába került, sőt a régi *borzház* is áldozatul esett a félbemaradt utcaszabályozásnak. Lebontották. A régi utcafrontról beljebb szorították. Ma hatalmas, két nagyudvaru bérház áll a régi *borz-ház* helyén, amely egyidőben a *Haynald* bíboros-érsek háza volt. Ebben a régi házban igen sokáig lakott a bácskai nábob, bajsai *Vojnich* István báró, a *Tisza* Pista gróf barátja és a munkapárt volt elnöke, amikor azonban a házat lebontották, a *Veres* Pálné-utcába költözött és ottan is halt meg a pesti híres alakok sorába emelkedett *bunyevác* báró.

A *Borz-utca* főekessége, büszkesége minden bizonynyal mégis a gyönyörű címerű, nemes öreg *Batthyány*-palota. A ódon palota ura: *Batthyány* Elemér gróf maga is egy szép magyar fogalom. Apja *Lajos* gróf, a 48/49-es évi szabadságharc legén-

dás miniszterelnöke tudvalevőleg hőhárkóban a *Neugebäudeben* a cserepárok puskaesőre előtt pusztult el és ezt *Elemér* gróf soha sem tudta elfelejteni, megbocsátani *Ferenc Józsefnek*... Kínosan elkorult, tüntetőleg visszautasí-

A Borz-utcai Batthyány-palota

totta az alkalmakat, amikor az udvarral, az uralkodóház tagjaival találkoznia kellett volna. Mint a *Lovar-egylet* elnökét, a passzionátus, puritán magyar futtatót, akinek szalmasárga dresszéhez soha nem főkőzött mocok és turfűzlet, az egyik első magyar gavallérnak tartották. Ma is a gavallérok mintaképe a délceg aggastyán *Elemér* gróf, noha ódon palotája kapujánál, ahol még mindig híven öröklik az öreg *Fritz* portás, a gyönyörű hintós lo-

vak ma már nem igen toporzékolnak. A dallás aggfőúr gyalogszerrel sétálgat a *Red-tanoda*- és *Szép-utca*kon át megszokott, kedves *Nemzeti Kaszinó*jába... Vén kaszinó! Büszke főúri fészek!... Kemény, vaskos kőfalaid között a nagy *Széchenyi* István gróf szelleme mellett *Rudolf trón*-örökös, *Edwárd*, a mulatós welszi herceg, *Károlyi* Pista gróf árnyalakjai is feltűnedeznek a régibb magyar múlt mélabus temetői előtt.

Tőhőtöm, a híres kecskeméti ház egyik vezérszobra

A vén címeres *Batthyány*-palotához mintegy szerető, kedves barátnőnk odaadólag, szinte elszakíthatatlanul tapad, simul a nyolcas számú ház... Az egyemeletes, a *Lipthay*-család birtokában levő palotácskában annakidején a pesti szőke csoda, a világszép *Daisy* (Dézl) asszony lakott. A csodaszép angol nő remek fogatjával, ezüstveretű szerszámos paripáival innét, a muskátli-virággal ra-

kott ablaku palotácskából robogott ki a löversenyekre... Óh!...Eltűnt drága fiatal idők...Végig a *Kerepesi-uton* — *Dézl* asszony láttára — gyönyörködve állottak meg a boldog, a vidám, a jóllakott pestiek.

Mórcz Pál